

Eliya - Namba Aryo

Kite pa Lanabi

Jeff Pippenger

2023-09-27

I coc ma otyeko con, wan onyutu ni Elijah obedo alama. Ki rwatte ki cik pa William Miller, “alama” romo bedo ki lok mapol ma ginyutu kwede. En aye ni, Elijah ka alama, bende romo nyutu dul acel i alama me aryo pa Elijah ki Moses. Alama me aryo pa Elijah ki Moses otye ka woto i buk me Yabo weng; kace pe itye atir ikom ngo ma alama me aryo en nyuto, dong pe itye atir ikom kwena ma i buk me Yabo ma kikwanyo woko piri matin mapiri ki kare me temo okwogo. Maromo eni, kombedi wabiyaro matut gin mukene me kit pa lanabi ma kiketo rwatte ki alama pa Elijah.

Wan watye ki jonyutu adek madito me moko woko kit pa anabii magi. Jonyutu magi gin anabi Elija, Yohana Batisita kacel ki William Miller, ma inspiration onyutu ni gin alama ma gitwero kwanyo-gi gi.

Alufu mapol gutelo me ogamo adier ma William Miller otito, ki Lubanga otyeko okwanyo latic pa En ma tye i cwiny ki i twero pa Elija me tito lok. Calo Yohana, ma obino anyim pa Yesu, jo ma otito lok man ma dut gineno ni myero gi keto turu i pur pa yago, ki lwongo jo me cweyo tici ma rwate ki dwogo. Lok pa gi onongo oketo cako cwiny ki loyo matek i kanisa, kacel ki nyuto kit pa gi ma adier. Ka lunyodo ma dut me woto oko ki potu ma bino ocoyo, jo mapol ma onongo gityeko kube ki kanisa ogamo lok ma kelo kwedho; gineno dwogo woko pa gi, kede oyo ma rac me dwogo, ki peko madit i cwiny, gipukore piny i nyim Lubanga. Kede ka Roho pa Lubanga obedo i wi gi, gi konyo me coyo dwon ni, ‘Bworo Lubanga, kede mii yegi bot En; pien saa me bura pa En dong obino.’ Early Writings, 233.

Elija, Yohana Batisita, ki William Miller kimiyo gi tipu ma peke, ma ogwokogi i yore me ticgi ki oyaro me ticgi gi. Lok me gikwero gi onongo kikano me koyo kanisa ki teko madit, ki me yaro piny ada matut pa kanisa meno. Ka obedo i kare pa Ahab, onyo i kare pa Yohana Batisita, onyo i kare pa William Miller, kanisa ma giwaco botgi weng onongo gitye ki pe neno pa Laodikia, ma piny madit ki otum tutwal, dong lok ne onwongo mito bedo dirik calo keto angon i tung yät. Onongo obedo bende ki kwena me nyutu giko pa kare me temo; ma i kom Yohana Batisita ne obedo laco me ciko pi ‘kec’ ma ‘obino’. Lok pa Miller me pwonyo ni, ‘Woro Lubanga, ka mi En duong; pien cawa me yiko pa En obino,’ bende ne obedo laco me ciko pi kec ma obino.

Dwon pa Yohana omalo calo tarumbeta. Cik ma omiyo ne en ni, ‘Nyut jo na golo cikgi, ki ot pa Jakobo richogi’ (Aisaia 58:1). Pe obedo opwonye ki dano. Lubanga kede kit pa piny gin ma opwonyone. Ento onongo mito ngat acel me yubu yoo i anyim Kristo, ma tye ki cwiny ma tek me miyo dwone winyo calo lanabi me con, ka lwongo piny ma ocalo marac me dwogo cwiny. Selected Messages, book 2, 148.

Elija ocimo ni jo me kare pa en myero giyer i cawa eno me timo tic bot Lubanga onyo bot Baal, ci jo me kare eno pe gi miyo adwogi mo keken; man obedo calo yero Baal.

Pe obedo kare mo keken ma mite lok me ciko ma adwong ki ribo ma atir, ki tic ma rigi, ma macok ki macok, calo kombedi. Setani obito piny ki teko madwong, pien ngeyo ni kare pa en otye macek. Obedo ka puko piny ki lok me yaro ma gonyo cwinya, ki jo pa Lubanga ginen mito waco gi lok ma oyot botgi. Bal ki tim marac pe gicayo. Omiyo an ngec ni jo pa Lubanga myero gicako temo ma orumu, ma pire tek, me gipigi woko geng ma tye ka bino. Tic ma rweny ki piny piny pa Lamo Maleng pa Lubanga mito kombedi, calo pe con. Lugwok myero gikwanyo woko. Myero wawak ki otut me wii ma bi balo wa woko, ka pe wacwany kwede. Setani tye ki teko madwong me loyo wii jo. Lalar ki jo tye i twero me gimonye gubedo i tung pa teko me geng. Kombedi pe tye kabedo mo ma pe cako tung. Wa weng watye opire tek i tung pa atir, onyo opire tek i tung pa marac. Kristo owaco ni: 'Ngat ma pe obedo ki an, obedo konya; ki ngat ma pe ocoko ki an, opoto woko.' Testimonies, volume 3, 327.

John omi nying piny ma oloko kwo marac i gin mukato pa en ni, 'lare pa nyoka matwol.' Me agiki, Millerites giyaro piny ma oloko kwo marac i gin mukato pa gi calo nyako pa Babiloon weng. Ka en bed Elijah, John onyo Miller, gin adek pe obedo jo teologian. Gin weng gikwanyo ki ii yore me kwo ma piny.

Lok me adier ma tye i Yesu, macalo ka en opwonyo ne ka ocobo iye ki wingu me polo ma malac calo kom wii, en aye adier matwal i kare wa eni, ki bi doko cwinya pa dano ma oywako ne manyen keken, calo ma odoko cwinye pa dano i kare mukato. Kristo owaco ni, 'Ka pe gitye winyo Mose ki Nabii, pe gibigeno, kata obedo ni dano acel odwogo ki i tho.' (Luka 16:31).

Macalo jo, wa myero wayubo yoo pa Rwot, piny i twero me teyno pa Roho Maleng ma loyo weng, pi yaro Injili i kit maleng. Woto pa pii ma tye kwo myero ocuk piny kede oyaro i yoo mamego. I kio weng me tic, macego ki macok, jo kibigwalo ki i plau, ki i tic me kica me cente ma loyo opongo wic, kede gibimiyo gi ngec kacel ki joma otyeko tem—joma ongeyo atir. Ki kom tic pa Lubanga ma pire tek, got me peko obikwanyo woko kede obibalo i Nyanja. Watiyo calo joma otyeko neno ber pa atir macalo tye i Yesu.

I kare man, bi time gin mapol ma gubinyuto ni Lubanga obedo Rwot i kit ma tye. Ada bi waco i leb ma teter maber, ma pe romo gonyo. Jo ma lalar ada gubed gitimo nyuto ada ki kit bedo ma teter maber, ki leb ma lamal pa Lubanga. Ka gitimo kamano, gubedo ki twero madit i lwayo ada, ki i keto ne i timo ma atir, kaka Lubanga omiyo ne.

Ka jo ma gi nongo gin ma atir ki gi yubo ne, gikwanyo woko dok i paro pa dano, ci gimiyi bot wic ma kigoyo bwony meca pa gi me lok me gok, tyen ma rwom obino pi jo ma kare acel gi obedo lutic i tic me cwalo Lok pa Ber, ento kikwanyo gi woko dok i loyo ot me kio, ot me loro kio, ki kit mukene me tic me kom cente, wek gi dwogo i rek, wek gi nwang Baibulgi matek, ci, ki Lok pa Lubanga i cing, gimiyi gin ma atir pa Baibul, kio me cwiny, ka rwate ki malaika pa polo. Tic man kombedi kuro matek pi lutic ma Lubanga oketo gi. Eka Lubanga ma tye ki Laka weng obiwaco bot got me peko: "Ikwany woko, ki igolo i nam." Paulson Collection, 73, 74.

Elija, Yohanes, kacel ki Miller, tye calo dano ma kiloro gi ki bot 'tic ma piny-piny', 'tic ma dano mapol tiye kwede'; pien 'jogi' ma con gityeko pwonye 'adada', lacen 'gimedo keto i woko bot tam pa dano, ka gi miyo i cwiny ma kigoyo kio pa gi keken me lok me ywaya.' Dano ma piny-piny ma kiloro gi bi miyo 'keto pa adada' me poropheti pa Biblia, 'macalo ni Lubanga omiyo.' Mede ary, i

dul me lok man, Sister White oyero 'got' calo 'got me peko.' Tic pa jogi obedo ki 'miyo got weng obed piny.' Tic ma ki tyeko ki dano ma piny-piny ma kiloro gi ki bot puro me bedo ma piny, nyutu tic me oyero 'kit me yiko me Biblia ma tye kakare', moko ki 'kio me lok me ywaya pa dano' ma jo teolog pa kare gicwalo bot dano.

Tic pa Yowani Batisita, kede tic pa jo ma i kare me agiki cako wot i Lamo kede i Twero pa Elija me koyo cwiny pa jo ki i cwinya ma obur, pire tek gin rwate i gin mapol. Tic mamege obedo kit pa tic ma myero otim i cawa man. Krisito obino marom me aryo me yubu piny i twero ma ler. Lacoo pa Lubanga ma gitalo ngec me ciko ma agiki ma myero gimi bot piny, myero gicwalo yo pi bino pa Krisito ma aryo, macalo Yowani ocwalo yo pi bino mamege ma acel. I tic man me cwalo yo, 'bugoro weng kibolo malo, got weng gibweyo piny; gin ma cobo gibed oyoto, ki kama ma rombo gibed mot,' pien gin ma otime con bitime doki, kede dok 'dit pa Rwot kibanyutu, lacic weng gunyute kacel; pien tung pa Rwot owaco ne.' Southern Watchman, March 21, 1905.

Kit pa jo yubu yore adek ma Aisaia onyutu en ni: kabedo piny weng gitingo malo, got weng gigoro piny, yore ma ocok gidwoko obed kakare, ki kabedo ma tek gidwoko obed opuk. Yo pa Rwot, ma kigero kun tingo malo kabedo piny, goro piny got, ki dwoko yore ma ocok obed kakare, ki dwoko kabedo ma tek obed opuk, en aye yore macon.

Dwon pa ngat ma goyo dwon i cogo, "Yubu yo pa Rwot; tim i cogo yo madwong ma obur pi Lubanga wa. Kabedo weng ma tye piny gubedo malo, ki got madit ki got macek gubedo piny; gin ma apwec gubedo obur, ki kabedo ma opuk-opuk gubedo maber. En aye, dwong pa Rwot obinyutu, ki dano weng gubineno ka otum; pien dho pa Rwot owaco." Isaiah 40:3-5.

Ka Yahudi ma gidwogo lok gi penyo Yohana Batisita ni en obedo Elija ma obino, en odwoko gi ni pe en; ento con, en okwanyo lok ma i Kitabu pa Isaya pi iye.

Man aye lok me Yohana, ka jo-Yahudi gicwalo jodolo ki jo-Levi ki Yerusalem me gipenyone ni, "In en ngaa?" En oyaro adaa, pe ocayo; ento oyaro adaa ni, "Pe an Kristo." Gin gipenyone ni, "Ento ngo? In en Eliya?" En owaco ni, "Pe an." "In en janabi eno?" En odwoko ni, "Pe." Eka gi owaco bot ne ni, "To in en ngaa? me wa dwoko bot joma gicwalo wa. I waco ngo pi in keken?" En owaco ni, "An aye dwon pa ngat acel ma tero dwon i cingu, 'Yikuru yo pa Rwot,' macalo ka janabi Yesaya owaco." Yohana 1:19-23.

Keto atir me "yo pa Rwot" nyutu kit me timo ma lacar pa Lubanga otele Miller me ngeyo ki me tic kwede, me yubo atir ngec me Baibul pa "yo" ma dano myero wot iye. Got mo keken myero omed piny, pien got me poropheti me Baibul tonyo adwogi, ma ka i neno gi i acaki, gi nen calo tek matek me ngeyo. Me ngeyo got maler ma maleng ma i Daniel lut 11, lok 45, ma Rwot me tung cen tye ka temo me olalo, myero icako ki nyutu got maler ma maleng ma adaa i Jerusalem, ma i poropheti nyutu got maler ma maleng me tipu. Me poyo got ma ki tero nying ni Armagedon, ma piro ne "got Megido," myero wot bot Megido ma adaa. Peko me poropheti ma ki yaro calo tek gikwanyo woko ka ki tic kwede cik ma waco ni acaki me gin nyutu agiki me gin.

Tub me timo ma Isaaya ocoyo, ma Yohana oyaro, ki ma Miller otere anyim, omo malo bonde weng. Ka romo obed 'bonde pa neno' i Isaaya abicel aryo, onyo 'bonde pa lagwok pa joma otho' i

Ezeeki'el, onyo 'bonde pa Yehosafat' i buk pa Yo'el, tub me timo ma gene i piny i ngec matir me kit pa Kiristo, macalo ma gicoyo calo Palmoni, "the Wonderful Numberer," i kare me Millerite, onyo calo Alfa ki Omega, "the wonderful linguist," i mukato wa, aye en ma omo malo ada me lanen ma gicoyo i 'bonde' me Lok pa Lubanga.

Gin ma pe lamal ma myero gityeko dwogo i lamal, ki kabedo ma otur ma myero gityeko cweyo maler, nyutu tic me dwogo i lamal yore kede kit pa tim ma jo jadolo me Laodikea gi tiyo kwede me gwoko kica mamegi ma gityeko yiko ki yat marac me lok me yebo. Tic pa Elija kicoyo ne tutwal macalo cal me timo pa Bibul ma atir, i ducu ki lok me yebo pa jo kwano lok pa Lubanga kede jo jadolo. Tic eno gitimo ne jo "dano mayot," pe jo jadolo ma gi pwoyo kede jo kwano lok pa Lubanga. I iye gin me kit pa nabi me jo nyutu adek magi, bene tye gin mere ni Elija ma obino obedo dano.

Nyutu man twero nen calo pe ma dit, ento ka jo ngeyo me yecu me Adventism tye ka temo yiko nyig lok pa gi, gicayo but acel ki coc pa Sister White ma iye owaco icawa me anyim ikom dichuo ma obino ki cwiny kede teko pa Elija, ki medo nyig lok me yabo pa gi kene, ka gibayo matek ni Sister White ne tye owaco ikom kene.

Lok pa janabi myero otyek. Rwot waco ni: "Nen, abi cwalo Elija janabi botwu, mapwod obino nino madit ki ma rweny pa Rwot." Ngat mo myero obino ki muya ki teko pa Elija, [Nen i agiki.] ka onyutu kene, jo romo waco ni: "In itye ki rwom tutwal, pe in yiko Buk pa Lubanga i kit ma atir. Wek an awaci in kit me pwoyo lok mamegi."

Tye jo mapol ma pe gubedo ngeyo ruc ikinyi tic pa Lubanga ki tic pa dano. An abiwaco atir, macalo kit ma Lubanga omiya, ci kombedi awaco ni: Ka i mede ka wenyo bal, ka igwoko cwiny me rweny, dong pe ibin ngeyo atir matwal. Yesu owaco bot lupwoyone ni, "Atye pwod ki lok mapol me waco botu, ento kombedi pe iromo kume." Pe gitye i kit me ngeyo maber gin ma maleng ki gin ma matwal; ento Yesu osubu ni obi cwalo Laloc, ma obipwoyogi gin weng, kede obidwogo i cwinygi gin weng mo keken ma owayo botgi.

Lacim wa, pe wa myero keto geno wa i dano. "Weki dano, ma pume tye i icungu: pien iye tye ki wel ngo?" Myero wuketo cwinyu ma pe tye ki kony i Jisu keken. Pe onego wa miti ki i wang pi me but piny ka tye wang pi i got. Waweki pi me piny; wa bini bot wang pi ma i got. Ka tye but me atir ma pe i ngeyo, onyo ma pe i cony kwede, yeny; pore Cik pa Lubanga ki Cik pa Lubanga; cwe atir piny piny i bur me Lok pa Lubanga. Myero wuketo wutegi ki paroyu i kica pa Lubanga, wubalo paro ma onongo obedo i wiiwu con, ki wulek Laro me polo owal wu i atir weng. Testimonies to Ministers, 475, 476.

Ngat mo bi bino i tipu ki teko pa Elija: Lok magi jo mogo gi keto gi marac; gi giketo gi bot ngat acel ma gi paro ni obinonge ki kwena pa lanen ma obino lacer ikare ma dong otum bedo ki tic pa Mrs. White. Paragraf adek ma kicobo i coc ma kinyingo "Wek Polo obed Lamer" en but matin keken pa waci ma Ellen White omiyo i Battle Creek, Michigan, i nino me 29 me Dwe me Januari, 1890. Pien man kicape iye i Review and Herald me 18 me Dwe me Februari, 1890, kityeko miyone nying "Kit me conyo kwac pa kite me cik ma giconyo iye." Mukato mapatpat ma kigolo ki coc man, ma kityeko ticgi loyo me opongo pot karatac mogo pa dul man, itwero onongegi i pot karatac 23, 104, 111, 119, 158, 278, ki 386. Coc eno kigolo dwoko

weng weng i Selected Messages 1:406-416, ka but ma tye iye ma kityeko yiko i nying “Wek Polo obed Lamer” nen i pot karatac 412 ki 413. Ka kikwanyo coc eno weng weng, pwod peke nonge ni Ellen White, i lok ma omiyo man—ma otime mapol pe loyo higa acel lacen ki Konferensi me Minneapolis—bot dul me jo i Battle Creek, onongo tye ka waco kom tici pa kene. Jo mogo gi dong otyeko bedo jek i tic pa kene. Medo neno ni i paragraf ma tye anyim pa en ma nen i dul man i pot karatac 475, Ellen White owaco ni:

Wan myero bino i kit ma lapeny weng myero omiel oko. Ka aparo ni abedo ki ler, abicako timo tic ma anyero timo i yaro ne. Ka abed ma apenyo jo mukene i kom kwena ma Rwot mito an awiyi bot jo, wang od twero cego, wek ler pe obi rwate bot jo ma Lubanga ocwalo ne. Ka Yesu odonyo i Jerusalem, lupwony weng ocalo bedo ki kica kede gudo Lubanga ki dwon madwong pi tic madwong weng ma gi neno; gimoko waco ni, “Opong maber Ladit ma bino i nying Rwot: kuc i polo, ki dwong i malo maloyo.” Kede jo Farisi mogo i tung’ lwak nowaco bot en ni, “Rabi, yik lupwonyi.” En odwokogi waco ni, “A waci botu ni, ka gin eni oyikre, kidi kombedi bikwanyo ki dwon” (Luka 19:37-40).

Jo Yahudi gi temo gengo yaro pa kwena ma kityeko kinyute con i Lok pa Lubanga.

Kare dok ocwalo lok kom gin ma otyeko kato pire kene:

Lok pa lanen myero otyeko. Rwot owaco ni, "Nen, abi cwal botu Elija lanen mapwod obino nino madit ki matek pa Rwot" (Malaki 4:5). Ngat acel myero obino i cwiny ki teko pa Elija, ka oyaro, dano romo owaco ni, "Itye i tek loyo; pe icobo Buk Maler i kit ma obedo kakare." - Selected Messages, volume 1, 412.

Ni en otyeko waco ikom gin ma otime iye keken, man bene kiyaro maleng ki i dul me coc ma obino anyim, ma i iye owaco ni:

'Abiwaco gin ma tye adier macalo ka Lubanga omiya....' Med ikom Testimonies to Ministers.

Kom ma eni ni Ellen White myero odwogo bot lok me yobo pa lajwogi pa kit pa Lubanga ki lalo pa kare ne, pe nyutu keken ni onongo onyutu en keken calo ‘ngat’ ma bi bino lacen i Roho ki teko pa Eliya. Kwani tye anyutu mo me jo mapol ma giyaro Ellen White i but Adventism ma gilwenyo yore me ciko Bibul ma en otiyo kwede? Kani en onongo owinyo waco ni, ‘i pe yab Bibul i kit ma tye kakare’? En terang maber ni i agiki pa lobo bi tye lwak jo ma gibicweyo ki Roho ki teko pa Eliya; ki pe tye yore mo ma rwate me waco ni en onongo oparo ni lwak me ‘dwog madwong pa malayika adek’ onongo tye timo i kare ma en opoko lok pa rweny pi tim ma lacen ma teko pa Eliya bi yaro. Lajwogi pa Adventist ma i kit Laodicea gimito mino lwakgi geno ni Dul White onongo ‘tyeko miyo wiroyo’ ‘yore me neno pa en keken’ calo tyeko poro pa rweny Eliya ma obicwali anyim Nino Madit ki Marac pa Rwot.

Nen, abicwalo botu Elija janabi, pala ka nino madit ki ma woro pa Rwot obino. Malaki 4:5.

Jami acel me lanen pa Elijah calo cal en ni, onyutu yore me Biblia ma waro lulube pa lamo pa lami ma gimiyel lulube pa yore ki kit. Tic pa iye me yabo yo (eni yo, wut iyie) kitimo ki yore me Biblia ma waro tito pa lamo ma ocoko. Ki laloc adek pa Elijah, John the Baptist ki Miller; kede ki laloc pa Sister White pi bino pa Elijah ma ne tye anyim, en obi bedo laco, pe dako. Ka yore pa Palmoni ki

Alpha ki Omega ki ngweyo maber, ki neno ni pe keken en calo tung acel me cik pa Biblia pi poko Lok ma i Biblia, ento en obedo calo coc me kit pa Kiristo, ma en bedo madit pa Iye.

Kadong dun pa Rwot binyutu, ring weng bineno ne kacel; pien dho pa Rwot owaco ne. Yesaya 40:5.

Kit pa Kristo keken ki nyutu ki yore me tic ma bi tic kwede i ngeyo Lokne, pien En aye Lok.

Cik pa Lubanga i ot me lamer i polo, en acaki madit; ento lagam me cik ma kiketo i bale me kidi, kacel ki gin ma Moses oketo i coc i Buk Abicel, gi obedo kopi ma pe tye bal pa en. Jo ma obino i ngec pa kom man ma ping, kiyamo gi neno kit ma lamer, ma pe oyubu, pa cik pa Lubanga. Gin oneno, macalo pe otime con, pire tek me lok pa Rwot Yesu: 'Naka polo ki piny bi bino woko, pe bene leb matin keken onyo rek matin mo keken obino woko ki i cik.' Matayo 5:18. Cik pa Lubanga, pien obedo nyutu pa dwaro pa En, kede kopi pa kit pa En, myero obed kare weng, 'macalo lami ma igamo i polo.' Kongel mo keken pe kityeko juko; pe bene leb matin keken onyo rek matin mo keken otyeko yubu. Lacoc pa Zabura owaco ni: 'Pi kare weng, A Rwot, lok mamegi ocung i polo.' 'Kongel pa En weng tye atir; gi cungo ma dir pi kare weng ki kare weng.' Zabura 119:89; 111:7, 8. The Great Controversy, 434.

Macalo kaka Cik Apar obedo paco ma pe romo loko me kit pa Kirisito, kamano bene cik me laro porofesi obedo paco me kit pa en.

Myero wan ngeyo pire kene ngo ma yubu Kristianiti, ngo ma obedo ada, ngo aye yie ma wan orwako, ki ngo aye cik me Baibul—cik ma omiyi wa ki bot Twero madit loyo weng. Tye jo mapol ma gigeno labongo bur me keto yiegi iye, labongo lagam ma opong pi ada pa gin eno. Ka lok me paro mo kelo ma rwate ki tam ma gicako con, gi dong obedo oyot me rwako ne. Pe giwoko paro bot lapok tic dok agiki; yiegi pe tye ki bur ma adada; i cawa me tem gibi nongo ni giyubo i yari.

Ngat mo ma obedo ki pac kwede ngec pa kene ma pe opong me Lok pa Bibilia, ka paro ni man rom pi warwoko pa kene, obedo i bwola ma kelo tho. Tye jo mapol ma pe gicono maber ki poyo lok pa Bibilia, wek obed ki twero me nyutu bal, kede me kwanyo woko kit me gang ducu kacel ki geno marac ducu ma kiketo calo adieri. Satan okelo paro pa kene i woro Lubanga, wek opoto bedo ma yot me Injili pa Kiristo. Jo mapol ma giyaro ni giyie adieri me kombedi, pe gingene ngo ma teyo yie ma ceng acel kicwalo bot jo maleng—Kiristo iyin, geno pa dwong. Giparo ni gikwako migot macon, ento gitye gi cwinya macok kede pe turo. Pe gingene ngo me keto i kwede i temo pa kwo gi, kede bedo ki ber bedo ma adier pa hera ki yie. Pe gin latic me Bibilia ma tute; ento gitye gi ojiji kede pe mino wii. Ka tam ma pe dong acel otime ikom lok me Bibilia, jo magi ma pe giporo ki dwon, kede pe giketo wii maber ikom ngo ma giyie, giyar woko ki adieri. Myero wamiyo jo ducu ngec ikom mitu pa penyotutwal i adieri pa Lubanga, wek giyange ni ginen adieri ngo. Jo mogo giyaro ni ginen ngec mapol, kede gicen pac ki kitgi, ka ento pe gitye ki kec i tic, pe gitye ki hera ma ocoyo pi Lubanga, kede pi cwinya jo ma Kiristo otho pi gi, macalo ka pe gubedo ongeno Lubanga ceni. Pe gikwano Bibilia wek gimiyi cwinya gi en romo ki gin ma i kom lagwii kacel ki lic. Pe ginen ni en obedo dwol pa Lubanga ma tye ka waco botgi. Ento, ka waloyo ngec ikom yore me warwoko, ka waneno keng pa Ceng me twero maber, myero waporo Bibilia ki dwon; pien lapromisi ki lapiir pa Bibilia gimiyi

keng ma piyo me dwong ikom yore pa Lubanga me warwoko, adieri magi ma lamal pe gicako ngene maber.

Obedo Kristian atir atir nyutu ni bedo macalo Kristo. Lok man nyutu ni “myero wa ongeyo wa keken ngo ma yubo kit me Kristian.” Owaco ni “myero wa ongeyo ngo ma obedo atir.” Owaco ni “myero wa ongeyo yie ma wan okwako en ngo.” Myero wa ongeyo “ngo gin cikke me Baibul—cikke ma gimiyoyi wa ki bot twero madit maloyo weng.” Bedo calo Kristo mito ngeyo ngo gin cikke me Baibul ma gimiyoyi wa ki bot twero madit maloyo weng. Labongo cikke meno, pe wa romo bedo calo Kristo, pien cikke ma kimiyoyi ki bot twero madit en nyutu kica pa En ki atir atir.

Kit mukene me Elija obedo tic me yubu yoo pi lami ngec me lagam. Elija tyerone tic ma kitimo i kare ma jo ma kiyero con kigiweyo i cut, ka tutunu kityero jo manyen. Mukato man tyerone yore me yweyo ma yubo jo ma gityerone calo rwongo maleng, i rwate ki jo ma kiyero con ma pe maleng.

Nen, abi cwalo lacak na, ci obi yubu yoo i anyim an; ci Rwot ma un luturo, obi bino ka cit i Hekalu pa’ne, en aye lacak me lagam, ma un gumaro iye: nen, obino, waco Rwot pa dul me lweny. Ento ngo matwero bedo i nino me bino pa’ne? Ki ngo bitwero cungo ka onyutu kene? Pien en calo mac pa lareyo, ki calo sabuni pa loyo twal: ci obi bedo ka lareyo ki lacweco me feza: ci obicweco nyithin pa Lewi, ci obiyweyo gi calo zaabu ki feza, pi gubweno bot Rwot misango i kit maber. Dong misango pa Yuda ki Yerusalem bime bedo ma rwate bot Rwot, calo i nino me kare macon, ki calo i higa me mukato. Malaki 3:1-4.

Yohana Batisita ogoyo yo me Kristo bino kacel atir ki yweyo Kaca pa En. Yweyo pa Kaca ma otimore i acaki ki i agiki pa tic pa Kristo ne obedo otum me Buk Malaki, Dul adek. Yohana Batisita obedo laco kwena ma ogoyo yo pi laco kwena pa laloc me yweyo wodi pa Lewi maleng.

I yweyo ot pa Lubanga, Yesu ogamo tic marwate ni En obedo Mesiya, kendo odonyo i tic ne. Ot en, ma gicweyo pi kabedo pa Bedo pa Lubanga, gicelone obed lapwon matut pi Isirael ki pi piny weng. Ki i kare ma pe otum, dwaro pa Lubanga ne obedo ni gin weng ma oywoko, ki aa bot seraf ma lacer ki maler nyo bot dano, obed ot pi bedo pa Luywoko. Pien richo, dano pe dong obedo ot pa Lubanga. Cwinya pa dano, ma obur kendo oketh ki tim marac, pe dong nyuto rwom pa Lubanga. Ento, kun Wod Lubanga obedo dano, dwaro pa Polo otiyek. Lubanga obed i dano, kendo ki kica ma ogwoko cwinya pa dano dok obedo ot pa En. Lubanga ocelo ka ni ot pa Jerusalem obed layeny ma pe kat, pi rwom me bedo maloyo ma oyabe bot cwinya weng. Ento Yahudi pe ginen ngec pa ot ma gityero kede cwiny mapol. Pe gigol gi keken calo ot maler pi Lamo pa Lubanga. Lawinji pa ot pa Jerusalem, ma opongo ki dwog me cato ma pe maler, onyo tutwal ot pa cwinya, ma kikayo ki bedo pa dwaro pa ringo ki paro ma pe maler. I yweyo ot ki bot latic me cato pa piny, Yesu ogamo tic marwate me yweyo cwinya ki kop pa richo—ki dwaro pa piny, ki dwaro me kene kene, ki yore ma marac, ma goko cwinya opoto. “Rwot ma u tenyo, obi peya donyo i ot pa En, en Ladwong pa rib ma umero iye; nen, obi bino,” eloko Rwot pa jo lweny weng. “Ento ngat mane romo bedo i kare me bino ne? Ki ngat mane obedo anyim kun onen? Pien En calo mac pa luyiko, kendo calo sabuuni pa jo me yweyo bodo; kendo obi bedo piny calo ngat ma oyiko ki yweyo feza; kendo obi yweyo nyik pa Lewi, kityeko yweyo gi calo golide ki feza.” Malaki 3:1-3. *The Desire of Ages*, 161.

Yohana Batisita obedo laco me kwena ma oketo yo pi Kristo mondo obi ka tutunu dok oyweyo Yekalu pa ne, ki William Miller bende otimo tic maromo ki eni me keto yo pi Kristo mondo obi ka tutunu i Kabedo Maleng Maloyo Weng i October 22, 1844.

Bino pa Kirisito macalo jadolo wa madit i kabedo ma maleng madit loyo, pi yweyo pa kacel, ma kinyutu i Daniel 8:14; bino pa Wod pa Dano bot Ladit pa Cawa Mapol, macalo kit ma kinyutu i Daniel 7:13; kede bino pa Rwot i kacel pa En, ma Malaki onongo opoko pi en, gin lok me nyutu pa gono acel keken; ci bene, en kinyutu calo bino pa lawot me nyom i nyome, ma Kirisito otyeko nyutu i loc me por pa nyako maleng apar, i Matayo 25.

Yohana ki Miller gin calo alama me loco maleng ma Malaki onyutu, ma kombedi tye katimo i mukato wa.

Lanabi owaco ni, “Anen malayika mukene obuto ki polo, ki twero madwong; kede piny ocane ki dwong’ pa iye. Kede okok ki dwon ma tek, waci ni, Babilon ma madit oboto, oboto, kede obedo ot pa lajok” (Yabo pa Yohana 18:1, 2). Man en ngec acel keken ma kimiyo ki malayika marom aryo. Babilon oboto, “pien omiyo piny weng omak waini me kwer pa yo marac me coyo pa iye” (Yabo pa Yohana 14:8). Waini man ngo?—Pwony ma pe adieri pa iye. Omiyo piny Sabati ma pe adieri i kabedo me Sabati me cik ma angwen, kede odwogo lok ma pe adieri ma Satan en ma acel owaco bot Eva i Eden—bedo pe tho ma mapore tek pa cwinya. Lok me bal mapol ma rwate en oyabo maber loyo i kabedo ducu, “kun opwonyo calo pwony cik me dano” (Matayo 15:9).

Ka Yesu ocake tic pa iye i lwak, ocweyo Kac pa Lubanga ki yubu marac ma gigonyo iye. I kare me agiki me tic pa iye, ocweyo Kac pa Lubanga odoco. En aye, i tic me agiki me ciko lobo, gigolo kwac ariyo ma tye keken bot kanisa. Ngec pa malaika me ariyo en ni, ‘Babilon opoto piny, opoto piny, boma maduong’ en; pien en omiyo oganda weng kinywogo mwenge me cungi pa yarone’ (Revelation 14:8). Ka i dwon madwong’ me ngec pa malaika me adek, ginweno dwon ki polo ma waco ni, ‘Wuti ki iye, jo ma an, wek pe obed luteyo kede i balone, ka wek pe oyud ki i cobone. Pien balone odugi i polo, ka Lubanga oparo maracone’ (Revelation 18:4, 5). Selected Messages, book 2, 118.

Yweyo tempol aryo i tic pa Kristo, kede yweyo tempol aryo i kit me con pa Millerite, obedo tyeko pa Malaki boc adek, kede gituro anyim bot yweyo tempol aryo ma ocake i Dwe Septemba 11, 2001, ka ot madit pa New York City giyako piny ki keto lwet pa Lubanga, kede malaika ma tye ki rwom madit pa Revelation apar aboro oboe piny me lumiyo lobo ki dwong pa en. I kom gin mukene, man yiko woko yang me lok me bwan ma lupwoth me theologia pa Adventism me Laodicea gi miyo, ma gicoyo ni Ellen White obedo nabii Elijah ma biny anyim me cawa madit ki ma ogwoko lworu pa Rwot. Yweyo tempol ma time ka malaika pa Revelation apar aboro oboe piny ocake higa 86 anyuma kun kicweyo Ellen White i kaburu.

Yohana Batisita ki latic pa iye, Miller ki jo Millerite, ki Future for America gitye calo jo ma kikobo me yabo yo pi ngat ma kikobo me kwer obin matut i ot pa Ene, oyweyo woko ot pa Ene ki nyono marac mamego me kwero.

Elija macalo alama nyutu dano. En nyutu dano ma kityeko lwongo ki i yo me kwo ma piny, en pe lacam me ngec pa Lubanga ma me lalworo. Tij pa en nyutu yore me tic pa Bibul ma tye kakare, ma gin cik ma kimiyo ki twero madit loyo weng. Tij pa en orwenyo kwede yore me tic pa lwak lalworo pa Laodicea ma kombedi, ma nonge ki lok me coyo, yore me kit lobo, ki tekwaro. En yubu yore pi kit me poyo ma bino keto malo jo manyen ma ki yero ki i gin ma opok pa jo ma ki yero ma ki leyo gi woko. Kit me poyo eni kityeko yubo iye i kom me obino piri.

Elija bene nyutu tich pa latic kacel ki tic ma Lubanga otyeko keto maler, kede oyero ne ni en tich pa Lubanga keken.

Wa bi nyutu man i gin matir me Millerites i coc ma bino.

Kac otime ni i cawa me rwom me oturo, Elija janabi obino macek, owaco ni, “Rwot Lubanga pa Abirahamu, Isaka ki Isra’el, tim obed ngec i tin eni ni in aye Lubanga i Isra’el, ki ni an aye latic pa in, ki ni atimo gin weng man ki cik pa in.” 1 Kings 18:36.